

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1932.

Första kammaren.

Nr 6.

Tisdagen den 26 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 4.30 e. m.

Justerades protokollen för den 18, 19 och 20 innevarande månad.

Föredrogos och hänvisade till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:
nr 105, av herr *Hallin* m. fl., om Sveriges anslutning till den av Nationernas förbunds församling under dess nionde ordinarie möte förordade generalakten i dess helhet;

nr 106, av herr *Gustafson*, *Fritiof*, och friherre *Lagerfelt*, om provisorisk omläggning av landstingsskatten;

nr 107, av herr *Nerman*, om införande av enkammersystem i den svenska riksdagen; samt

nr 108, av herr *Nerman*, om införande av republikanskt statskick.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 109, av herr *Möller* m. fl., om åtgärder till lindrande av den ekonomiska krisens verkningar;

nr 110, av herr *Möller* m. fl., angående förstärkning av vägbyggnadsanslagen;

nr 111, av herr *Möller* m. fl., angående lån till ekonomiskt betungade vägdistrikt; samt

nr 112, av herr *Möller* m. fl., angående en fond för förlag för inköp av sten.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet den av herr *Möller* m. fl. väckta motionen, nr 113, om ökning av statens skogsdikningsanslag.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda av herr *Möller* m. fl. väckta motioner:

nr 114, om ökat anslag till statens fiskehamnar; och

nr 115, om åtgärder för skapande av en hemmamarknad för svensk sten.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda av herr *Möller* m. fl. väckta motioner:

nr 116, om åtgärder för utsträckt utnyttjande av statens skogsodlingsanslag; och

nr 117, angående skogsbygdens arbetslöshets- och försörjningsproblem.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Möller* m. fl. väckta motionen, nr 118, om utredning rörande en förädling av de statliga järnmalms-tillgångarna i Norrbotten.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:
nr 119, av herr *Möller* m. fl., angående skogsvårdsarbeten å statens skogar;
nr 120, av herr *Möller* m. fl., om anslag till krishjälp åt jordbrukare;
nr 121, av herr *Möller* m. fl., om utredning angående dels de s. k. kontrollföreningarnas verksamhet, dels kostnaderna för egnahemsbyggnader, dels ock jordbrukets skuldsättning m. m.; samt
nr 122, av herr *Möller* m. fl., om anslag till anläggningar för ensileringsändamål.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet den av herr *Möller* m. fl. väckta motionen, nr 123, med förslag till förordning angående ändring av 56 § 1 mom. taxeringsförordningen.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herr *Möller* m. fl. väckta motionen, nr 124, angående befrielse från viss värnpliktstjänstgöring.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:
nr 125, av herr *Möller* m. fl., om minskning av vissa anslag under fjärde huvudtiteln;
nr 126, av herr *Henriksson*, om sänkning av statsrådets löner;
nr 127, av herr *Pålsson*, om sänkning av statsrådets löner;
nr 128, av herr *Olsson, Olof*, om anslag till den svenska avdelningen av internationella kvinnoförbundet för fred och frihet samt till svenska skolornas fredsförening;
nr 129, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till upplysningsarbete för freden;
nr 130, av herr *Nilsson, Johan*, i Malmö, om ökat anslag till upplysningsarbete för freden;
nr 131, av herr *Nerman*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till hemliga utgifter;
nr 132, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, m. fl., om ökat anslag till det frivilliga skytteväsendets befrämjande;
nr 133, av herr *Hansson, Sigfrid*, och herr *Löfgren*, om förändring av sekreterartjänsten å socialstyrelsens andra byrå till en byrådirektörsbefattning;
nr 134, av fröken *Hesselgren*, angående registrators- och kassörstjänstens i socialstyrelsen lönegradsplacering;
nr 135, av herr *Anderson, Erik*, m. fl., om ökat statsbidrag till driftkostnaderna vid tuberkulossjukhusen;
nr 136, av herr *Petrén*, rörande anslaget till statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar;
nr 137, av herr *Rosén*, om ökat anslag till sjuktransporter med flygplan;
nr 138, av herr *Rosén*, om anslag till inköp av ett sjuktransportplan;
nr 139, av herr *Nilsson, Johan*, i Malmö, om anslag till en kriminalteknisk kurs vid Stockholms högskola;

- nr 140, av herr *Pålsson*, om användande av viss del av arbetslöshetsanslaget för beredande av arbete åt grovarbetare på landsbygden;
- nr 141, av herr *Pålsson*, om maximering av avlöningen vid vissa kommunala nödhjälpsarbeten;
- nr 142, av herr *Frändén*, om bibehållande av tjänstebrevsrätten för hushållningssällskapen m. fl.;
- nr 143, av herr *Lundell* m. fl., om bibehållande av tjänstebrevsrätten för hushållningssällskapen m. fl.;
- nr 144, av herrar *Westman* och *Wahlmark*, om ökat anslag till förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Uppsala m. m.;
- nr 145, av herr *Bergström*, *David*, och herr *Bergman*, om ökat anslag till omedelbara iståndsättningsåtgärder å vissa byggnadsminnesmärken;
- nr 146, av herr *Rosén* m. fl., om ökat anslag till byggande av enskilda utfartsvägar;
- nr 147, av herr *Johanson Karl*, m. fl., om ökat anslag till byggande av tillfartsvägar till inlandsbanan;
- nr 148, av herr *Jonsson* m. fl., om ökat anslag till byggande av ödebygdsvägar i Norrbottens m. fl. län;
- nr 149, av herr *Asplund*, angående större skattentjämningsbidrag åt de hårdast skattetyngda kommunerna;
- nr 150, av herrar *Westman* och *Wahlmark*, angående användande av vissa överskottsmedel till bestridande av kostnaderna för reparationer vid Uppsala universitet;
- nr 151, av herrar *Westman* och *Wahlmark*, om extra anslag till reparationer vid Uppsala universitet;
- nr 152, av herr *Nylander*, om åtgärder för nedbringande av studiekostnaderna för studerande vid tandläkarinstitutet;
- nr 153, av herr *Sjödahl*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till centralbiblioteket;
- nr 154, av herr *Thelin*, om utredning angående sjukhjälp åt vissa extralärare;
- nr 155, av herr *Ekman*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till avlöning av lärarpersonalen vid folkskolor och fortsättningsskolor;
- nr 156, av herr *Hansson*, *Sigfrid*, och fröken *Hesselgren*, om ökat anslag till understöd för avlöning av lärare vid enskilda anstalter för yrkesundervisning m. m.;
- nr 157, av herr *Björck*, *Wilhelm*, om anslag till fortsatt utgivande av undervisningsstatistik;
- nr 158, av herrar *Norman* och *Wagnsson*, om anslag till instruktionskurser för esperantolärare;
- nr 159, av herr *Julin* och herr *Johansson*, *Johan*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till understöd åt föreningar, som anordna god orkestermusik för allmänheten m. m.;
- nr 160, av herr *Olsson*, *Olof*, om ett extra anslag till inlösen av svenska konstnärers arbeten;
- nr 161, av herr *Julin* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till bidrag till kostnaderna för Sveriges deltagande i det s. k. andra internationella polaråret;
- nr 162, av herr *Nordborg*, om förlängning av den amorteringsfria tiden för lån ur rederilånefonden; samt
- nr 163, av fröken *Hesselgren*, om avstående av viss del av allmänna arvsfonden tillfallen kvarlåtenskap efter fröken Alma Rudelius.

Föredrogs den av herr *Möller* m. fl. väckta motionen, nr 164, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande dyrtidstillägg till befattningshavare i statens tjänst.

Denna motion hänvisades, i vad den angick pensions- och indragningsstaterna, till bankoutskottet, såvitt motionen rörde jordbruksärenden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

- nr 165, av herr *Trygger* m. fl., om höjning av tullsatserna för margarin och vegetabiliska oljor m. m.;
- nr 166, av herr *Trygger* m. fl., om höjning av tullsatserna för smör och ost;
- nr 167, av herr *Trygger* m. fl., om höjning av tullsatserna för spannmål;
- nr 168, av herr *Trygger* m. fl., om höjning av tullen å raffinerat socker;
- nr 169, av herr *Trygger* m. fl., om tull å ägg och äggpreparat;
- nr 170, av herr *von Heland* m. fl., om tull å ägg;
- nr 171, av herr *Nylander*, om tull å ammoniumsulfat;
- nr 172, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, och herr *Svensson, Martin*, om höjning av tullen å vissa trädgårdsprodukter;
- nr 173, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, m. fl., om prohibitiva åtgärder mot importen av vissa trävaror;
- nr 174, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, m. fl., om införande av skatt å socker och om användande av därigenom inflytande medel till stöd åt sockerbetsodlingen;
- nr 175, av herr *Gustafson, Fritiof*, om accis å vissa fodermedel och om användande av därigenom inflytande belopp för ordnandet av avsättningen av jordbrukets animaliska produkter;
- nr 176, av herr *Nilsson, Petrus* m. fl., angående utförselbevis för smör samt importavgifter å fodermedel och oljevaxter;
- nr 177, av herr *Tjällgren* m. fl., om skyndsamma åtgärder för reglering av virkesimporten;
- nr 178, av herr *Wohlin* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om extra inkomst- och förmögenhetsskatt; samt
- nr 179, av herr *Nilsson, Johan*, i Malmö och herr *Hjalmarsson*, om utsträckt rätt till restitution av skatt å bensin och motorsprit.

Föredrogs och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott herr *Sundbergs* motion, nr 180, om rätt för dubbeltaxerad person till anstånd med gäldande av det ena av de påförda skattebeloppen.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

- nr 181, av herr *Tjällgren*, om viss ändring i anvisningen till 5 § i lagen om skogsaccis; samt
- nr 182, av herrar *Nordborg* och *Lindblad*, om tillverkning till avsalu inom landet av porter med 18 procents inbryggingsstyrka.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

- nr 183, av herrar *Bärg* och *Granath*, angående pensionering av vissa icke-ordinarie befattningshavare i statens tjänst;

nr 184, av herr *Ernfors* m. fl., om pension åt länsarkitekten M. Dahlander;
nr 185, av herrar *Nordborg* och *Lindley*, om pension åt förste fartygsinspektören J. H. Erdtmans änka; samt
nr 186, av herr *Norman*, om ökat årligt understöd åt förre t. f. övermontören vid Älvkarleby kraftverk L. N. Lindblom.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 187, av herr *Trygger* m. fl., om skydd för tredje mans rätt till neutralitet i arbetskonflikter;

nr 188, av herr *Möller* m. fl., angående förslag till arbetslöshetsförsäkring; samt

nr 189, av herr *Möller* m. fl., om laglig reglering och begränsning av arbetstiden för arbetare inom jordbruket.

Föredrogos och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott den av herrar *Lindström* och *Lindley* väckta motionen, nr 190, angående tvångspensionering vid tidigare ålder än den allmänna folkpensioneringen förutsätter av motorförare i yrkesmässig motortrafik.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 191, av fröken *Hesselgren*, m. fl., angående ändrad barnavårds- och ungdomsvårdslagstiftning;

nr 192, av herr *Möller* m. fl., angående dels avskaffande av de militära domstolarna i fredstid, dels ock avskaffande eller omarbetning och humanisering av strafflagen för krigsmakten;

nr 193, av herr *Ekman*, om viss ändring i lagen om tillsyn över stiftelser m. m.; samt

nr 194, av herr *Johansson*, *Johan*, och herr *Löfvander*, angående gäldandet av kostnaderna för ekonomisk besiktning å ecklesiastiskt boställe m. m.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 195, av herr *Asplund* m. fl., angående utdiktningföretags förberedande och igångsättande;

nr 196, av herrar *Hallin* och *Sundberg*, om viss lättnad i gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden;

nr 197, av friherre *Lagerfelt* och herr *Andersson*, *Karl Emil*, om viss ändring i villkoren för lån från spannmålslagerhusfonden och spannmålskreditfonden;

nr 198, av herr *von Heland*, om skyndsamt utredning rörande den svenska smörproduktionens avsättning inom landet;

nr 199, av herr *Gustafson*, *Fritiof*, m. fl., om införande inom större samhällen av pastöriseringstvång å konsumtionsmjölk;

nr 200, av herr *Asplund* m. fl., om ökat anslag till statsbidrag till nyodlingar och betesförbättringar å ofullständiga jordbruk;

nr 201, av herr *Rosén*, om rätt för egnahemslåntagare att uppdelas å kronodebetsedel uppförd annuitet å egnahemslån på två betalningsterminer;

nr 202, av herr *Rosén*, angående ändrad tid för förmedlars av egnahemslån inbetalning av annuiteter å sådana lån;

nr 203, av herr *Anderson, Erik*, m. fl., om anslag till fullföljande av utredningen och undersökningen rörande vattenavledning från av översvämningar hemsökta marker utefter Emån; samt

nr 204, av herr *Bodin*, om fraktlindring för konstgödsel, som fraktas å fartyg mellan Sveriges fastland och Gotland.

Föredrogs och hänvisades till kammarens första tillfälliga utskott nedan-nämnda motioner:

nr 205, av herr *Johansson, Johan Peter*, m. fl., om åtgärder för åstadkommande av vedeldning i ökad utsträckning;

nr 206, av herr *Linders* m. fl., om vissa ändringar i villkoren för eldbegänselse;

nr 207, av herr *Möller* m. fl., angående förhindrandet av tillkomsten av väpnade privata sammanslutningar; samt

nr 208, av herr *Pålsson*, om skrivelse till Konungen angående utfärdande av föreskrift i visst hänseende för statens förlikningsmän i arbetstvister.

Föredrogs och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott herr *Nylanders* motion, nr 209, om skyldighet för alla med dragare förspända fordon, som framföras å väg under mörker, att föra ljus eller reflektor.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Lindhagens* motion, nr 210, angående lag om utnyttjande av odlingslägenhet å större enskilda domäner.

Föredrogs och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott herr *Lindhagens* motion, nr 211, om främjande av koloniträdgårdsrörelsen.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Lindhagens* motion, nr 212, angående tillägg till aktiebolagslagen m. m. om prövning av behovet och folkets försörjning såsom villkor för anläggning, sammanslagning och förflyttning av storfinansiella anläggningar.

Motion om antagande av vissa sociala jordlagar m. m. Föredrogs herr *Lindhagens* motion, nr 213, om antagande av vissa sociala jordlagar.

Herr *Lindhagen*: Jag ber att ur denna motion få utbryta ett yrkande, som anses ej lämpligen kunna gå till andra lagutskottet — det råder åtminstone olika meningar därom — och anhåller att i stället detta yrkande måtte få överlämnas som en särskild motion för att kunna remitteras till jordbruksutskottet.

I enlighet härmed blev motionen nr 213 på berörda sätt uppdelad i två motioner, den ena med samma nummer och överskrift som den ursprungliga motionen samt den andra med nummer 271 och med överskrift: om uthålligt skogsbruk å större enskilda skogar.

Härefter hänvisades motionen nr 213 till behandling av lagutskott och motionen nr 271 till jordbruksutskottet.

Föredrogs och hänvisades till kammarens första tillfälliga utskott nedannämnda av herr *Lindhagen* väckta motioner:

- nr 214, om ytterligare separat avrustning; samt
- nr 215, om krigens och militärväsendets djupliggande orsaker.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Lindhagens* motion, nr 216, om ökning av fredsanslaget.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:
nr 217, av herr *Lindhagen*, om officiell folkomröstning i avrustningsfrågan;
nr 218, av herr *Ström, Fredrik*, och herr *Branting*, angående ett samarbete mellan den organiserade arbetarrörelsen och Nationernas förbund;
nr 219, av herr *Nerman*, om sänkning av rösträttsåldern vid elektorsval och val av ledamöter i riksdagens andra kammare; samt
nr 220, av herr *Nerman*, om sänkning av den kommunala rösträttsåldern.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:
nr 221, av herrar *Hjalmarsson* och *von Geijer*, om anslag till ersättning åt kommuner för kostnader för tillämpningen av lagen om utlännings rätt att här i riket vistas;
nr 222, av herr *Petrén*, angående ändring i Kungl. Maj:ts förslag till utgiftsstat för statens sinnessjukhus;
nr 223, av herr *Ericson, Oscar*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till vägunderhåll m. m.;
nr 224, av herr *Ericson, Oscar*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till byggande av landsvägar och vanliga bygdevägar;
nr 225, av herr *Ericson, Oscar*, m. fl., om ändring i 1 § av förordningen om fördelning av automobilskattemedel;
nr 226, av herr *Larsson, Johan*, om ändrade grunder för automobilskattemedlens fördelning mellan de olika länefonderna;
nr 227, av herr *Holmgren*, om förstärkt anslag till karolinska institutets bibliotek;
nr 228, av herr *Westman m. fl.*, om minskat anslag till underhåll och förökande av de under vitterhetsakademiens inseende ställda samlingar;
nr 229, av herr *Bergman* och herr *Ericson, Oscar*, om ökat anslag till understöd åt folkbiblioteksväsendet;
nr 230, av herr *Björck, Wilhelm*, om anslag till bibliotekskurser;
nr 231, av herr *Bergman m. fl.*, om anslag till en utbildningskurs i alkoholfrågan samt om ökat anslag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande; samt
nr 232, av herr *Granström m. fl.*, om ökat anslag till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande; samt
nr 233, av herr *Björck, Wilhelm*, om ändrad ordning för de privata och vissa kommunala läroanstalters understödande med statsmedel.

Föredrogs den av herr *Nilsson, Alexander*, m. fl. väckta motionen, nr 234, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Denna motion hänvisades, i vad den angick pensions- och indragningsstater-na, till bankoutskottet, såvitt motionen rörde jordbruksärenden, till jordbruks-utskottet och i övrigt till statsutskottet.

Fördragos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:
nr 235, av herr *Westman* m. fl., angående riktlinjer för en omläggning av Sveriges handelspolitiska system efter nu rådande handelspolitiska förhållan-den;

nr 236, av herr *Svensson, Martin*, m. fl., om utsträckning av Konungens rätt att åsätta särskild tullavgift;

nr 237, av herr *Gustafsson, Per*, m. fl., om tull å färkött;

nr 238, av herr *Larsson, Johan August*, m. fl., om beredande av ökat tull-skydd åt den svenska fruktodlingen;

nr 239, av herr *Pettersson* m. fl., om tull å potatis;

nr 240, av herr *Löfvander* m. fl., om höjning av tullsatserna för socker m. m.;

nr 241, av herr *Johansson, Johan*, m. fl., om åtgärder för begränsning av importen av smör, mjölk och grädde;

nr 242, av herr *Johansson, Johan*, m. fl., om höjning av tullen å ost;

nr 243, av herr *Gustafsson, Per*, om accis å inom riket tillverkat margarin samt om höjning av tullsatsen för importerat margarin;

nr 244, av herr *Nilsson, Alexander*, m. fl., om förbud mot tillverkning av för förtäring avsett sulfitecellulosabrännvin;

nr 245, av herr *Larsson, Johan August*, och herr *Pålsson*, om sänkning av stämpelavgiften vid köp av fast egendom;

nr 246, av herr *Bergman*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om höjning av omsättningsskatten å spritdrycker;

nr 247, av herr *Bergman*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om höjning av maltskatten; samt

nr 248, av herr *Bergman*, angående en omsättningsskatt å viner.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

nr 249, av herr *Gustafsson, Per*, m. fl., om utsträckning av primärkrediten för jordbruksfastigheter; och

nr 250, av herr *Bergqvist*, om pension åt postföraren J. P. Siikavuopios änka.

Föredrogos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda mo-tioner:

nr 251, av herr *Branting*, angående vissa ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

nr 252, av herr *Larsson, Johan August*, m. fl., om rätt för kommun att i vissa fall besluta i fråga om avlöning m. m. till befattningshavare vid polis-väsendet;

nr 253, av herr *Larsson, Edward*, om ändring i fattigvårdslagens bestämmel-ser rörande hemortsrätt;

nr 254, av herr *Branting*, om särskild lagstiftning angående förberedande undersökning i brottmål m. m.; samt

nr 255, av herr *Nilsson, Alexander*, m. fl., om skyldighet för importör av bensin att försälja eller förbruka viss del av den importerade kvantiteten i be-stämmd blandning med motoralkohol, framställd ur avfallslut vid sulfitecellulosa-tillverkning.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:
nr 256, av herr *Larsson, Johan*, om uppförande såsom förslagsanslag av anslaget till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter;
nr 257, av herrar *Löfvander* och *von Heland*, om vägbeskattningsordnande efter lika grunder för alla beskattningsföremål; samt
nr 258, av herr *Johansson, Johan*, m. fl., om inrättande av en statlig lånefond till jordbrukets stödjande.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet den av herr *Tjällgren* m. fl. väckta motionen, nr 259, om ställande under riksbankens förvaltning av en ny, för jordbrukare avsedd avbetalningslånefond.

Föredrogos och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:
nr 260, av herr *Pettersson* m. fl., om statens inträdande såsom garant i vissa fall vid den primära fastighetsbeläningen;
nr 261, av herr *Pettersson* m. fl., om ökning av statens skogsutdikningsanslag;
nr 262, av herr *Gustafsson, Per*, m. fl., om anslag till statsbidrag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk;
nr 263, av herr *Tjällgren* m. fl., om statsbidrag i vissa fall åt jordbrukare för genomförande av ackord utan konkurs; samt
nr 264, av herr *Asplund* m. fl., om åtgärder för att möjliggöra minskad import av utländska bränslen m. m.

Föredrogos och hänvisades till kammarens första tillfälliga utskott den av herr *Asplund* m. fl. väckta motionen, nr 265, om nedsättning av järnvägsfrakterna för bränsle och träkol m. m.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:
nr 266, av herr *Asplund* m. fl., angående anslag till försöksbrytning av malm vid Kuorbevarer kopparmalmsfyndighet;
nr 267, av herr *Asplund* m. fl., om anslag till påbörjande av en andra avloppstunnel vid Porjus kraftverk; samt
nr 268, av herr *Asplund* m. fl., om tillhandahållande av fosforren järnmalm m. m. till nedsatt pris åt svenska förädlare.

Föredrogos och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott herr *Forslunds* motion, nr 269, om utredning och förslag rörande viss ekonomisk samverkan mellan olika järnvägsföretag.

Föredrogos och hänvisades till kammarens första tillfälliga utskott herr *Frändens* motion, nr 270, om förbud mot anordnande utan polismyndighets tillstånd av demonstrationståg m. m. å landsbygden.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bankoutskottets utlåtanden nr 3—5.

Herr **förste vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag hemställer, herr talman, att kammaren måtte besluta fördela de till tillfälligt utskott remitterade motionerna på följande sätt:

Första tillfälliga utskottet tilldelas nedannämnda motioner:

nr 19, av herr Sandegård m. fl., om beredande av möjlighet för församlingarnas prästerskap att ett begränsat antal söndagar årligen förrätta högmässa efter fritt ritual;

nr 22, av herr Bergström, Albert, om anlitande av den offentliga arbetsförmedlingen för anställning av rekryter vid truppförbanden; och

nr 23, av herr Ekman, om skrivelse till Konungen angående meddelande av närmare bestämmelser angående en praktisk och enhetlig tillämpning av strafflagens stadganden om dagsböter.

Till *andra* tillfälliga utskottet överlämnas den av herr Hellberg m. fl. väckta motionen, nr 4, angående skärpt kontroll å enskild sinnessjukvård.

Vad herr förste vice talmannen sålunda hemställt bifölls.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 272, av herrar *Åkerberg* och *Strömberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket;

nr 273, av herr *Ericson, Oscar*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om häradsallmänningar;

nr 274, av herr *Lindhagen*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om häradsallmänningar;

nr 275, av herr *Branting*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning av allmänna medel till vittnen i brottmål; samt

nr 276, av herr *Örne*, om utredning och förslag rörande utveckling av Sveriges förbindelser med viktigare länder i Afrika, Asien och Sydamerika.

*Interpellation
ang. instäl-
lande av på-
gående mass-
slakt av renar
i lappmar-
kerna.*

Ordet lämnades på begäran till herr **Lindhagen**, som yttrade: Jag skall be att få framställa följande interpellation:

Uti Västerbottens och Norrbottens lappmarker lär för närvarande pågå en masslakt av renar genom lappfogdens föranstaltande med stöd av länsstyrelsens beslut. Lapparna äro förtvivlade. Vid tvångsslakten få lapparna dessutom, särskilt i dessa kristider, ungefär halva priset per ren. Det är sålunda, skriver kyrkoherde Gust. Park i Stensele till mig, svenskarna som få skörda guld av lapparnas olycka. Det hela är, säger kyrkoherden, en skriande rättskränkning, som kommer att lända svenska folket till mindre heder. Han menar att det är oundgängligt att låta lapparnas nöd bli kunnig för den stora allmänheten och att regeringen förmås att fortast möjligt ingripa mot länsstyrelsen och för detta år inhibera vidare masslakt, som ekonomiskt ruinerar lapparna. Då det redan slaktats massor av renar långt mer än vad som går ut i köttmarknaden, anses i varje fall därigenom uppstått sådan minskning av renstammen, att det icke finnes någon risk att låta vidare masslakt anstå till nästa år. Slutligen betonas att det måste handlas raskt, om de nödställda nomaderna skola kunna hjälpas, innan det är alldeles för sent.

På grund härav vågar jag anhålla om kammarens tillstånd att få till socialministern framställa följande spørsmål:

1) har regeringen sig bekant något om den masslakt av renar, som till lap-

pars förtvivlan och ruin för närvarande lär pågå inom Västerbottens och Norrbottens lappmarker?

2) kan det förväntas, att regeringen omedelbart, innan det är för sent, inhiberar vidare masslakt i avbidan på en av regeringen föranstaltad allsidig undersökning?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Interpellation ang. inställande av pågående masslakt av renar i lappmarkerna.

(Forts.)

Herr statsrådet *Hansén* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition, nr 41, med förslag till lag om kringföringshandel och tillfällighetsförsäljning m. m.

Den kungl. propositionen föredrogs och blev därvid på begäran bordlagd.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 5.01 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 27 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2.30 e. m.

Justerades protokollen för den 21 och den 22 innevarande månad.

Herr statsrådet *Larsson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 42, angående godkännande av avtal mellan kronan och Stockholms stad om överlåtelse av visst område å Djurgården m. m.;

nr 45, angående anslag till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring m. m.;

nr 46, angående bidrag av statsmedel till pensioner åt överkonstapeln A. Rask och vaktmästaren N. Månsson; samt

nr 47, angående lån för utförande av vissa byggnadsarbeten vid frälsningsarméns alkoholistanstalt å Kurön.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att lektor *Oscar Olsson* på grund av polyarthrit subchron. vårdas på Serafimerlasarettet sedan d. 20/1 1932 och på den grund tills vidare är förhindrad att deltaga i riksdagsarbetet intygas.

Serafimerlasarettet 26/1 1932.

Israel Holmgren.

Företogs val av åtta ledamöter i kammarens första tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 19, 22 och 23. Därvid avlämnades 78 godkända valseđlar, samtliga med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Sandegård,
» Lundell,
» Wagnsson,
» Andersson, Karl Andreas,
» Tamm,
» Andersson, Per,
» Carlsson, Olof,
» Wijkström.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i kammarens andra tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats den inom kammaren väckta motionen nr 4. Därvid avlämnades 51 godkända valseđlar, samtliga med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom två upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Larsén,
 » Eriksson, Valfrid,
 » Berling,
 » Granström,
 » Bengtsson,
 » Pettersson, Anton,
 » Forslund,
 » Rydberg.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av fyra suppleanter i kammarens första tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 36 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Johanson, Karl A.,
 » Nylander,
 » Björck, John T.,
 » Löfvander.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av fyra suppleanter i kammarens andra tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 29 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Hjalmarsson,
 » Nordborg,
 » Karlsson, Gottfrid,
 » von Heland.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 41, med förslag till lag om kringföringshandel och tillfällighetsförsäljning m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet den av herrar *Akerberg* och *Strömberg* väckta motionen, nr 272, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 18 § 1 mom. och 22 § 2 mom. förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:
 nr 273, av herr *Ericson, Oscar*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om häradsallmänningar; och
 nr 274, av herr *Lindhagen*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om häradsallmänningar.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Brantings* motion, nr 275, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning av allmänna medel till vittnen i brottmål.

Föredrogs och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott herr *Örnes* motion, nr 276, om utredning och förslag rörande utveckling av Sveriges förbindelser med viktigare länder i Afrika, Asien och Sydamerika.

Föredrogs ånyo bankoutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om gillande av den riksbanken meddelade befrielsen från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld;

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 16 lagen den 30 maj 1873 (nr 31) om rikets mynt; samt nr 5, i anledning av väckt motion angående dyrtidstillägg åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 42 och 45—47 blevo desamma på begäran bordlagda.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare.

Härmed får jag anhålla om ledighet fr. o. m. den 30 januari tillsvidare från riksdagsgörömlen för deltagande enligt Kungl. Maj:ts uppdrag i nedrustningskonferensen.

Stockholm den 27 januari 1932.

Rickard Sandler.

På gjord proposition bifölls ansökningen för den tid, herr Sandler komme att vara förhindrad genom ifrågavarande uppdrag.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 1, angående regleringen för budgetåret 1932/1933 av utgifterna under riksstatsens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna; samt

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjätte huvudtiteln gjorda framställning om anslag till möbler samt arkivinredning m. m. för riksförsäkringsanstalten; ävensom

första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; samt

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3.02 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Torsdagen den 28 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 4.30 e. m.; och dess förhandlingar leddes av herr förste vice talmannen.

Anmälades och godkändes bankoutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om gillande av den riksbanken meddelade befrielsen från skyldigheten att inlösa av banken utgivna sedlar med guld; och

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av § 16 lagen den 30 maj 1873 (nr 31) om rikets mynt.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 42, angående godkännande av avtal mellan kronan och Stockholms stad om överlåtelse av visst område å Djurgården m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 45, angående anslag till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 46, angående bidrag av statsmedel till pensioner åt överkonstapeln A. Rask och vaktmästaren N. Månsson.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 47, angående lån för utförande av vissa byggnadsarbeten vid frälsningsarméns alkoholistanstalt å Kurön.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 1 och 11 samt första lagutskottets utlåtanden nr 1 och 2.

Anmälades och bordlades bevillningsutskottets betänkande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker ävensom en i ämnet väckt motion.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare.

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen under den tid jag kommer att vara förhindrad genom det mig tilldelade nådiga uppdraget att vara delegerad vid nedrustningskonferensen i Genève.

Stockholm den 27 januari 1932.

Hj. L. Hammarskjöld.

Den begärda ledigheten beviljades.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.34 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Fredagen den 29 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 4.30 e. m.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bevillningsutskottets betänkande nr 1.

Herr **förste vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag ber att få hemställa, herr talman, att kammaren måtte besluta, att bevillningsutskottets betänkande nr 1 skall sättas först bland två gånger bordlagda ärenden på morgondagens föredragningslista.

Denna hemställan bifölls.

Anmälades och bordlades

bevillningsutskottets betänkande nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror; samt

andra lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av väckt motion om utbyggnad och ändring av grunderna för lagen om försäkring för olycksfall i arbete; och

nr 2, i anledning av väckt motion angående revision av föreskrifterna om kommunal ansvarighet för de i lagen om allmän pensionsförsäkring stadgade grundavgifter.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 4.34 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.